

Щерба А. М.,
здобувачка вищої освіти спеціальності 051 Економіка
Науковий керівник: Богатєнкова О. Є., асистент кафедри економічної
кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ МІГРАЦІЙНИХ ОРГАНІВ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО ДОСВІДУ

У сучасних умовах глобалізації та інтенсивного розвитку інформаційних технологій цифровізація державного управління виступає одним із ключових чинників підвищення ефективності взаємодії держави та громадян. Особливої актуальності ці процеси набувають у сфері міграційної політики, де швидкість, точність та безпека обробки інформації є визначальними для забезпечення належного рівня державного контролю та якості надання адміністративних послуг. Впровадження електронних сервісів у діяльність міграційних органів дозволяє оптимізувати процедури, мінімізувати корупційні ризики, скоротити строк розгляду заяв, а також забезпечити доступність державних послуг незалежно від місця перебування заявника. Для України цей напрям є особливо важливим з огляду на масштабні міграційні процеси, спричинені військовою агресією РФ, інтеграційні прагнення до Європейського Союзу та необхідність модернізації державних інституцій відповідно до міжнародних стандартів.

Міжнародний досвід свідчить про високу ефективність цифрових міграційних сервісів та їхній значний вплив на підвищення результативності державного управління. Зокрема, Естонія вважається світовим лідером у сфері електронної демократії: її система e-Residency надає іноземним громадянам можливість дистанційно отримувати цифрову ідентифікацію, відкривати бізнес і здійснювати юридично значущі дії онлайн. Міграційний департамент Естонії працює за принципом повної інтеграції державних реєстрів, що дозволяє громадянам подавати заявки на посвідку на проживання чи громадянство в онлайн-форматі, без необхідності візиту до установи. У Данії для мігрантів функціонує портал NewToDenmark.dk, який забезпечує подачу всіх типів імміграційних заяв, доступ до персонального кабінету, трекінг статусу звернення та електронний документообіг із держорганами. Нідерланди використовують систему IND Desk, де всі процедури – від подачі документів до отримання рішень – відбуваються в цифровому середовищі.

Позаєвропейські країни також демонструють ефективні цифрові моделі. У Канаді інтегрована онлайн-платформа Immigration, Refugees and Citizenship Canada (IRCC) дає змогу подавати заяви, проходити попередню перевірку документів та отримувати офіційні рішення в електронній формі. США впровадили систему USCIS Electronic Immigration System (ELIS), що використовує алгоритми штучного інтелекту для первинної обробки даних, підвищуючи точність перевірки та прискорюючи ухвалення рішень. Такий досвід свідчить про важливість комплексної цифрової інфраструктури, яка

забезпечує взаємодію різних державних реєстрів та скорочує навантаження на адміністративний апарат.

Україна, попри значний поступ у цифровізації державних послуг, поки що перебуває на етапі часткової імплементації електронних сервісів у міграційну сферу. Впроваджені механізми – електронна черга, онлайн-запис на оформлення біометричних документів, взаємодія з порталом «Дія» – є важливими, але не охоплюють повного циклу міграційних процедур. Зберігається залежність від паперових носіїв, що створює додаткове навантаження на персонал та збільшує ризики помилок. Суттєвою проблемою залишається фрагментарність інформаційних систем, недостатня інтеграція з іншими державними реєстрами, а також нерівномірність технічного забезпечення територіальних підрозділів. В окремих регіонах спостерігається нестача сучасного обладнання та фахівців, здатних забезпечувати якісну роботу електронних сервісів.

З огляду на зазначене, подальший розвиток цифровізації міграційних органів має здійснюватися комплексно. Насамперед необхідно створити єдиний національний електронний портал міграційних послуг, який забезпечуватиме повний цикл обслуговування – від подачі документів до отримання остаточного рішення.

Доцільним є впровадження систем штучного інтелекту та машинного навчання для автоматизації перевірки документів, аналізу великих масивів міграційних даних і прогнозування ризиків. Технічна інфраструктура Державної міграційної служби потребує модернізації, зокрема серверне обладнання, засоби кіберзахисту та захищені канали зв'язку. Важливо також підвищувати цифрову компетентність працівників та інформованість населення, щоб зміцнювати довіру до електронних сервісів.

Отже, впровадження електронних сервісів у роботу міграційних органів є ключовою умовою модернізації державного управління та наближення до європейських стандартів. Використання міжнародного досвіду дасть змогу Україні створити ефективну, прозору й доступну систему міграційних послуг, що покращить обслуговування громадян і посилить державні інституції в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел

1. Державна міграційна служба України. Цифрові сервіси та електронні послуги ДМС України. URL: <https://dmsu.gov.ua>
2. Міністерство цифрової трансформації України. Звіт про цифровізацію державних послуг в Україні. Київ, 2023
3. Кабінет Міністрів України. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2028 роки. URL: <https://www.kmu.gov.ua>